

T(R)ÒPICS

El primer lector

MARCEL·LÍ BORRELL

COL·LABORADOR PERIODÍSTIC

Fins ahir, el món civilitzat es dividia en lectors i no lectors. És a dir, alfabetitzats i analfabets. O sigui, una minsa, selecta ciutadania que sabia llegir un manuscrit i la immensa majoria del poble que no rasca-va un borrall. Com tothom sap, gràcies a Gutenberg i a un socialisme il·lustrat, avui qualsevol fill de veïna pot llegir i escriure. Altra cosa és que, com passa amb la catòlica i apostòlica Europa, de practicants de la lectura ni hagi tants com de devots a

combregar.

Un dels tòpics més reeixits quan parlem del llegir, fa referència a la descoberta del plaer de la lectura. Plaer solitari per excel·lència –i que hom malpensi a plaer. Com tantes altres coses en aquesta embolicada vida privada, llegir és un costum que s'ha de covar des de la més tendra infantesa. L'excitant aventura d'endinsar-se en la jungla de les paraules, era, és, tenir a mà un còmic. La civilització industrial i de masses va inventar-se allò que als anys 40 i 50 en dèiem tebeos. Tot prenent el relleu dels vitralls de les catedrals gòtiques, els tebeos, els *comics strips*, iniciaven l'inexpert lector a una edu-

cació sentimental, lingüística i icònica. La gent de la meua colla ens vam refugiar en els *westerns* de Hollywood i als tebeos. Els de *hazañas bélicas* et blindaven de la negror del racionament, de la mateixa manera que Supermán, Flash Gordon, El Hombre Enmascarado, Rip Kirby t'ajudaven a sobreviure als *hermanos* maristes.

Després vindrien els herois casolans de l'editorial Bruguera: Zipi i Zape, Carpanta, la família Ulises, Doña Urraca, els inenarrables invents del TBO, el Pequeño Sheriff, les lluites espacials de Diego Valor, l'inspector Dan, el Guerrero del Antifaz, Capitán Trueno... En fi, batalla-

tes mítiques avui rescatades amb la reedició de *Rip Kirby*, detectiu metrosexual *avant la lettre*, que el gran Alex Raymond creà el 1946. Planeta DeAgostini acaba de reviscolar-lo a les llibreries en la col·lecció "Biblioteca Grandes del Cómic". Es tracta d'un compendi, en dos volums, de les tires aparegudes als diaris nord-americans, del 1946 al 49.

Alonso Quijano va somiar mons fantàstics tot llegint llibres de cavalleries –els tebeos de l'època pre-industrial?– que el van convertir, segons Cervantes, en l'heroi Don Quijote... Em venen a la memòria els retrets de la meua mare: "*nen, deixa els tebeos i estudia la lliçó*". Me n'adono ara, bona lectora com ella era, que m'ho deia perquè de tant en tant jo toqués de peus a terra. Encara ho faig. I si com asseguren el nen és el pare de l'home, el tebeo, el còmic, seria el naixement del primer lector.